

Apstiprinu

Liepājas Valsts tehnikums

Direktors _____

(A.Ruperts)

2023.gada 2.janvāris

DDI – 49 - 2023

Darba aizsardzības instrukcija mehatronikas laboratorijā

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 24.novembra noteikumiem Nr. 1338

’’Kārtība, kādā nodrošināma
izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos
pasākumos’’

Vispārējie noteikumi

1. Apmācīšanai un pārbaudei instrukcijas apjomā ir pakļauts viss darbā pieņemtais personāls, kurš izpildot darbu var nokļūt zem strāvas sprieguma.

2. Zināšanu pārbaude notiek vienu reizi gadā. Par savlaicīgu personāla instruktāžu atbild uzņēmuma direktors vai viņa norīkota atbildīgā persona.

1. Instrukcijā lietotie termini

Bīstamā zona - telpa vai telpas daļa, kurā iespējama darba vides riska faktoru iedarbība uz darbinieku.

Darba vides risks - varbūtība, ka nodarbināto drošībai vai veselībai darba vidē var rasties kaitējums, un šā kaitējuma iespējamā smaguma pakāpe.

Darba vieta - vieta, kurā nodarbinātais veic savu darbu, kā arī uzņēmuma ietvaros jebkura cita vieta, kura nodarbinātajam ir pieejama darba gaitā vai kur nodarbinātais strādā ar darba devēja atļauju vai rīkojumu.

Darba aizsardzības instrukcija - reglamentējošs dokuments par darba paņēmieniem un aizsardzības līdzekļiem, kuru izmantošana nodrošina konkrētu darbu izpildes drošību.

Individuālie un kolektīvie aizsardzības līdzekļi - izstrādājumi, ierīces, iekārtas un sistēmas, kuras nodarbinātais valkā vai citādi lieto darbā, lai aizsargātu savu drošību un veselību no viena vai vairāku darba vides riska faktoru iedarbības.

Elektrodrošība - organizatorisku un tehnisku pasākumu un līdzekļu sistēma, kas nodrošina cilvēku aizsardzību no elektriskās strāvas, elektriskā loka, elektromagnētiskā lauka un statiskās elektrības kaitīgas un bīstamas iedarbības.

Elektrotrauma - ievainojums vai bojājums, kuru izraisījusi elektriskās strāvas vai elektriskā loka iedarbība.

Pirmā palīdzība - neatliekama palīdzība cietušo (saslimušo) dzīvībai vai veselībai kritiskā stāvoklī, ko savu zināšanu vai iespēju apjomā sniedz personas ar kvalifikāciju medicīnā vai bez tās neatkarīgi no sagatavotības un ekipējuma.

Soļa spriegums - potenciālu starpība starp diviem punktiem, kuri izvēlēti uz zemes virsmas soļa attālumā viens no otra strāvas noplūdes zonā.

2. Vispārīgās prasības

2.1. 1 (A) elektrodrošības grupu piešķir personālam bez speciālas izglītības un īpašām zināšanām elektrotehnikā, bet tam jāpārzina elektriskās strāvas bīstamība un jāzina darba drošības pasākumi, strādājot sava darba telpā (biroja darbinieki, apkopējas, remontstrādnieki, studenti, praktikanti u.c.).

2.2. Personālam praktiski jāzina pirmās palīdzības sniegšanas paņēmieni, pirmās palīdzības aptiecināšanas saturs un tā pielietojums.

2.3. Darbu izpildītājs ir pilnībā atbildīgs par šīs instrukcijas prasību ievērošanu.

3. Darba vides riska faktori

- 3.1. elektriskā strāva;
- 3.2. nepietiekams dabiskais vai mākslīgais apgaismojums;
- 3.3. ugunsbīstamība un sprādzienbīstamība;
- 3.4. krītoši priekšmeti, telpas inventāra nestabilitāte;
- 3.5. slidenas grīdas;
- 3.6. bojāts inventārs, iekārtas, aprīkojums utt.;
- 3.7. nelabvēlīgi mikroklimata apstākļi;
- 3.8. nepareiza darba vietas organizācija un datora izvietojums;
- 3.9. psihoemocionālā slodze (darba laika trūkums, ātrs darba temps, paaugstināta atbildība);

4. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi

- 4.1. aizsargapvalki;
- 4.2. pazemināta elektrotīkla sprieguma izmantošana;
- 4.3. drošības zīmes;
- 4.4. tādu specifisku individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana, kas atkarīga no veicamā darba veida.

5. Darba drošības prasības pirms darba sākuma

- 5.1. Jāsaņem darba uzdevums un norādījumi no tiešā darbu vadītāja.
- 5.2. Jāieslēdz apgaismojums un ventilācija, telpa jāizvēdina.
- 5.3. Jāpārbauda darba vietas, darba aprīkojuma, instrumentu un palīgierīču atbilstība darba drošības prasībām.
- 5.6. Jāattīra darba vieta no liekiem, sprādzienbīstamiem un ugunsnedrošiem priekšmetiem.
- 5.7. Gadījumi, kad nedrīkst uzsākt darbu:
 - 5.7.1. ja darba vieta nav pietiekoši un pareizi apgaismota;
 - 5.7.2. ja konstatēti elektroierīču un elektroinstrumentu izolācijas bojājumi;
 - 5.7.3. ja ir slikta pašsajūta;
 - 5.7.4. ja darba zona nav kārtībā (izplūdis ūdens vai citas vielas u.c.).
- 5.8. ja jūtama elektrovadu izolācijas deguma smaka, nekavējoties ziņot darba vadītājam.
- 5.9. Par visiem konstatētajiem trūkumiem vai darba drošības noteikumu

pārkāpumiem nekavējoties ziņot savam tiešajam darbu vadītājam.

6. Darba drošība strādājot ar: gaiss/pneimatika

6.1. Ir jāpārlicinās vai izmantotie elementi ir darba kārtībā, ja atkājas bojājums ziņot Darba vadītājam.

6.2. Uzsākot darbu ir jāpārlicinās ka spiediens nav augstāks par 4bar, ja ir tad ar regulatora palīdzību pazeminām spiedienu. Spiediens virs 4bar **kategoriski aizliegts**.

6.3. Praktiskos uzdevumu shēmu montēšana uz stenda jāsāk ar izpildierīci (cilindru).

6.4. Gaisa padeve ir jāpieslēdz tikai tad, kad esi pārlicināts ka viss ir kārtībā.

6.5. Kārtīgi jāpārbauda vai visi savienojumi ir kārtībā.

6.6. Gaisa noplūdes gadījumā ir jāpārtrauc gaisa padeve, ja noplūdes iemesls nav zināms, tad jāziņo darba vadītājam.

6.7. Padodot gaisu darba sfērā ir jāietur droša distance.

6.8. Neaiztikt ar mitrām un slapjām rokām elektrisko ierīču, slēdžus, rozetes un vadus.

6.9. Atbildība par darba drošības instrukcijas prasību neievērošanu

Personas, kas pieļāvušas šīs instrukcijas prasību pārkāpumus var tikt disciplināri sodītas saskaņā ar uzņēmuma Darba kārtības noteikumiem un Latvijas darba likumu. Personas, kas pieļāvušas šīs instrukcijas prasību pārkāpumus, kā arī elektroiekārtu ekspluatācijas un iekārtu elektrodrošības noteikumu pārkāpumus tiek ārpuskātras instruētas darba aizsardzībā un elektrodrošības minimumā.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālrunis - 112

Neatliekamās medicīniskās palīdzības tālrunis – 113

Sagatavoja LVT darba aizsardzības speciālists